

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 22.12.2008
KOM(2008) 888 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

**i henhold til artikel 20 i Rådets rammeafgørelse 2005/214/RIA af 24. februar 2005 om
anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte**

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

i henhold til artikel 20 i Rådets rammeafgørelse 2005/214/RIA af 24. februar 2005 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestraffe

1. INDLEDNING

1.1. Baggrund

Ifølge rammeafgørelse 2005/214/RIA skal princippet om gensidig anerkendelse finde anvendelse på bødestraffe, der pålægges af retlige eller administrative myndigheder, med henblik på at lette fuldbyrdelsen heraf i en anden medlemsstat end den, hvor bøden pålægges. Det Europæiske Råd enedes den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Tammerfors om, at vedtagelsen af en sådan retsakt skulle prioriteres inden for programmet med foranstaltninger til gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager.

Rammeafgørelsen finder anvendelse på alle overtrædelser, for hvilke der kan pålægges bødestraf. Kontrollen af dobbelt strafbarhed blev afskaffet for 39 lovovertrædelser, som er anført i rammeafgørelsen.

1.2. Meddelelser modtaget fra medlemsstaterne

Pr. oktober 2008 havde Kommissionen modtaget meddelelser om den nationale lovgivning til gennemførelse af rammeafgørelsens bestemmelser fra følgende elleve medlemsstater: AT, CZ¹, DK, EE, FI, FR, HU, LT, LV, NL, SI². Fra følgende seksten medlemsstater var der ikke modtaget nogen meddelelse: BE, BG, CY, DE, EL, ES, IE, IT, LU, MT, PL, PT, RO, SE, SK, UK.

1.3. Metode og evalueringskriterier

Ifølge rammeafgørelsens artikel 20 skulle Kommissionen senest den 22. marts 2007 udarbejde en skriftlig rapport om de foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet for at efterkomme retsakten. Den forsinkede udarbejdelse af nærværende rapport skyldes det lave antal modtagne meddelelser på tidspunktet for udløbet af den oprindelige frist, der var fastsat i rammeafgørelsen.

Rammeafgørelser er pr. definition bindende for medlemsstaterne med hensyn til det tilsigtede mål, medens det overlades til de nationale myndigheder at vælge form og midler for gennemførelsen (kriterierne er klarhed, retssikkerhed og effektivitet). Rammeafgørelser har ikke direkte virkning. Princippet om en overensstemmende fortolkning gælder imidlertid i forhold til rammeafgørelser, der er vedtaget inden for rammerne af afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union³. Da Kommissionen ikke har nogen beføjelse til at indlede en overtrædelsesprocedure mod en medlemsstat, der tilsyneladende ikke har truffet de fornødne foranstaltninger til efterkommelse af bestemmelserne i en rammeafgørelse vedtaget under

¹ Modtaget fra Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

² *Idem.*

³ Dom afsagt af EF-domstolen, Pupino, sag 105/03 (16. juni 2005), EUT C 193 af 6.8.2005, s. 3.

tredje søjle, er nærværende rapports karakter og formål begrænset til en evaluering af de gennemførelsesforanstaltninger, der er truffet af de elleve medlemsstater.

2. EVALUERING

Artikel 1 - Definitioner

I artikel 1 defineres sådanne begreber som: "afgørelse", "bødestraf", "udstedelsesstat" og "fuldbyrdesstat".

CZ, HU og NL har ved gennemførelsen medtaget alle disse begreber, men de fleste medlemsstater (AT, DK, EE, FI, FR, SI) har kun medtaget definitioner af begreberne "afgørelse" og "bødestraf". LT og LV har ved gennemførelsen kun medtaget definitionen af "bødestraf". I en række af gennemførelsesretsakterne mangler der bestemmelser om visse elementer af disse definitioner. Den væsentligste er den manglende anerkendelse af juridiske personers strafbarhed i den tjekkiske nationale lovgivning⁴.

Artikel 2 - Udpegelse af kompetente myndigheder

Denne artikel forpligter medlemsstaterne til at give Generalsekretariatet for Rådet og Kommissionen meddelelse om, hvilke nationale myndigheder der har kompetence i forbindelse med rammeafgørelsen. Hver medlemsstat kan, hvis det er nødvendigt på grund af dens interne kompetencefordeling, udpege en eller flere centrale myndigheder som ansvarlige for den administrative fremsendelse og modtagelse af afgørelserne samt til at bistå de kompetente myndigheder.

For nogle medlemsstater er det nationale domstole, der er ansvarlige for udstedelse eller fuldbyrdelse af afgørelser (AT, CZ, HU, LT, LV, SI). I andre medlemsstater er det den centrale myndighed, der er udpeget som udstedende eller fuldbyrdende myndighed. Det er tilfældet for DK og EE (justitsministeriet), NL (anklagemyndigheden i Leeuwarden). I FR ligger ansvaret for udstedelse af afgørelser hos anklagemyndigheden, medens det er de offentlige anklagere, der er ansvarlige for fuldbyrdelse af afgørelser.

Der er udpeget en central myndighed for fremsendelse af dokumenter i CZ, HU, LT, LV og SI (justitsministeriet).

FI har udpeget den centrale tinglysningssmyndighed som kompetent myndighed i henhold til artikel 2.

Artikel 3 - Grundlæggende rettigheder

I henhold til artikel 3 indebærer rammeafgørelsen ikke nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper som omhandlet i traktatens artikel 6.

Ifølge flere medlemsstater kræver denne bestemmelse ikke nogen gennemførelse (DK, FR, NL). AT og HU har gennemført den som en bindende grund til at afslå fuldbyrdelse. Nogle

⁴ Der er ikke hidtil modtaget nogen erklæring i medfør af artikel 20, stk. 2, litra b), vedrørende en begrænsning af anvendelsen af bestemmelserne om juridiske personers strafbarhed i en periode på indtil fem år fra datoen for rammeafgørelsens ikrafttrædelse.

medlemsstater har i denne forbindelse henvist til den nationale lovgivning (LT, SI). FI har gennemført bestemmelsen ved at fastsætte, at fuldbyrdelse af en afgørelse kan afslås, hvis der er rimelig grund til at formode, at retten til en retfærdig rettergang er blevet krænket under den procedure, der har ført til afgørelsen.

Artikel 4 - Fremsendelse af afgørelser og anvendelse af den centrale myndighed

Ifølge denne artikel kan den pågældende afgørelse, hvis den ledsages af en attest, sendes til de kompetente myndigheder i en medlemsstat, hvor den fysiske eller juridiske person, der er genstand for afgørelsen, har ejendom eller indtægt, har fast bopæl eller, for juridiske personers vedkommende, vedtægtsmæssigt hjemsted. Fremsendelsen af dokumenter sker direkte mellem de kompetente myndigheder.

CZ, FI, HU, LT, LV og NL har medtaget alle elementer af artikel 4 i deres gennemførelsesbestemmelser. AT, DK, FR og SI har kun gennemført denne bestemmelse delvis.

I EE kan bøden fuldbyrdes for personer, der er statsborgere i eller har fast bopæl i udstedelsesstaten, og for personer, der opholder sig på denne medlemsstats territorium, men ikke vil blive udleveret, samt for juridiske personer, der har registreret hjemsted på fuldbyrdelsesstatens område.

Artikel 5 - Anvendelsesområde

Denne artikel indeholder en liste over lovovertrædelser, som medfører anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser uden kontrol af dobbelt strafbarhed, hvis de er strafbare i udstedelsesstaten. Ved alle andre overtrædelser kan fuldbyrdelsesstaten foretage en sådan kontrol af dobbelt strafbarhed. Listen omfatter de 32 lovovertrædelser, der allerede er anført i andre rammeafgørelser (f.eks. om den europæiske arrestordre), samt nogle få andre, nemlig:

- overtrædelse af bestemmelser i færdselslovgivningen, herunder overtrædelse af køre- og hviletidsbestemmelser og bestemmelser om transport af farligt gods
- smugling af varer
- krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder
- trusler og vold mod personer, herunder vold i forbindelse med sportsbegivenheder
- hærværk
- tyveri
- strafbare handlinger, der er fastlagt af udstedelsesstaten, og som tjener til at opfylde forpligtelser i medfør af instrumenter, der er vedtaget i henhold til EF-traktaten eller EU-traktatens afsnit VI.

AT, DK, EE, FI, FR, HU, LT, NL har gennemført listen. For så vidt angår CZ, LV og SI var en del af listen ikke vedlagt.

Artikel 6 - Anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser

Ifølge artikel 6 skal den pågældende afgørelse anerkendes uden yderligere formaliteter, og alle de nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelsen skal straks træffes.

CZ, DK, FI, FR, LV og NL har gennemført denne bestemmelse. AT, EE, HU, LT og SI har gennemført den delvis. Generelt har medlemsstaterne ikke anført nogen frist for fuldbyrdelsen.

Artikel 7 - Grunde til at undlade anerkendelse og fuldbyrdelse

I artikel 7 er der fastsat en række grunde, der kan danne grundlag for at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse. Alle de i denne artikel anførte afslagsgrunde er fakultative.

De er som følger:

- attesten foreligger ikke, er mangelfuldt udfærdiget eller er i åbenlys uoverensstemmelse med afgørelsen (gennemført som fakultativ afslagsgrund af FI, FR, HU; gennemført som obligatorisk afslagsgrund af AT, CZ, DK, LT, LV, NL, SI; gennemført som delvis fakultativ og delvis obligatorisk afslagsgrund af EE)
- *ne bis in idem* (gennemført som fakultativ afslagsgrund af DK, FI; gennemført som obligatorisk afslagsgrund af AT, CZ, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)
- princippet om dobbelt strafbarhed (gennemført som fakultativ afslagsgrund af DK, FI; gennemført som obligatorisk afslagsgrund af AT, CZ, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)
- afgørelsen kan ikke fuldbyrdes på grund af forældelse (gennemført som fakultativ afslagsgrund af DK, FI; gennemført som obligatorisk afslagsgrund af AT, CZ, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)
- territorialitetsprincippet (gennemført som fakultativ afslagsgrund af FI, FR, HU, NL; gennemført som obligatorisk afslagsgrund af AT, CZ, DK, LV, SI; ikke gennemført af EE og LT)
- immunitet (gennemført som fakultativ afslagsgrund af FI; gennemført som obligatorisk afslagsgrund af AT, CZ, DK, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)
- kriminel lavalder (gennemført som fakultativ afslagsgrund af FI; gennemført som obligatorisk afslagsgrund af AT, CZ, DK, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)
- den af sagen berørte parts rettigheder (gennemført som fakultativ afslagsgrund af FI; gennemført som obligatorisk afslagsgrund af AT, CZ, DK, EE, FR, LT, LV, NL, SI; ikke gennemført af HU)
- bøde på under 70 EUR (gennemført som fakultativ afslagsgrund af FI, FR, NL; gennemført som obligatorisk afslagsgrund af AT, CZ, EE (1000 kroon), DK, HU, LT, LV, SI).

Yderligere grunde fastsat af seks medlemsstater

- Ifølge den tjekkiske meddelelse anerkender den nationale lovgivning ikke strafansvar for juridiske personer, og fuldbyrdelse af anmodninger vedrørende sådanne vil derfor blive afslået⁵.
- De yderligere afslagsgrunde for EE er: en domstolsafgørelse, der endnu ikke er blevet retskraftig; en afgørelse truffet af en domstol, der ikke anses for at være uafhængig (EE skelner her mellem egne statsborgere og andre EU-borgere)
- FI har tilføjet en yderligere obligatorisk afslagsgrund: hvis der er rimelig grund til at formode, at retten til en retfærdig rettergang er blevet krænket under den procedure, der har ført til afgørelsen
- HU har anført et par yderligere obligatoriske afslagsgrunde: lovovertrædelsen, som den pågældende medlemsstats afgørelse vedrører, henhører under Ungarns jurisdiktion (straffelovens artikel 3 og 4), og lovovertrædelsen er omfattet af en amnesti i henhold til ungarsk ret. Andre omstændigheder kan være, at der er hengået et år siden den udenlandske afgørelse fik retskraft, eller at forældelsesfristen allerede er overskredet. Det er dog ikke til hinder for en fuldbyrdelse, der er blevet indledt inden fristens overskridelse
- LV har som obligatoriske afslagsgrunde tilføjet: grund til at formode, at bøden er blevet pålagt af årsager, der vedrører race, religiøst tilhørsforhold, etnisk oprindelse, køn eller politisk overbevisning, samt tillige hvis det ikke er muligt at fuldbyrde afgørelsen i LV
- SI har tilføjet to yderligere afslagsgrunde: hvis der er grund til at formode, at bøden er blevet pålagt af årsager, der vedrører race, køn, religiøse eller politiske synspunkter samt tillige hvis fuldbyrdelse ville være i strid med den slovenske forfatning.

Artikel 8 - Fastsættelse af det beløb, der skal betales

Denne artikel vedrører en situation, hvor afgørelsen vedrører handlinger, der ikke er begået på udstedelsesstatens territorium. I et sådant tilfælde kan fuldbyrdelsesstaten beslutte at nedsætte det beløb, der skal inddrives, til det maksimumsbeløb, der gælder for handlinger af samme art i henhold til fuldbyrdelsesstatens lovgivning, såfremt handlingerne falder ind under fuldbyrdelsesstatens kompetence. Om nødvendigt omregner den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten bøden til fuldbyrdelsesstatens valuta til den vekselkurs, der var gældende på det tidspunkt, hvor bøden blev idømt.

AT, CZ, DK, FI, FR, HU, LT, NL, SI har gennemført denne bestemmelse. EE har ikke. LV har kun henvist til omregning af valuta.

Artikel 9 - Den lovgivning, der finder anvendelse på fuldbyrdelsen

Ifølge artikel 9 finder fuldbyrdelsesstatens lovgivning anvendelse på fuldbyrdelsen af afgørelsen på samme måde som på fuldbyrdelse af en bødestraf idømt i fuldbyrdelsesstaten. I

⁵ Der er ikke hidtil modtaget nogen erklæring i medfør af artikel 20, stk. 2, litra b), vedrørende en begrænsning af anvendelsen af bestemmelserne om juridiske personers strafbarhed i en periode på indtil fem år fra datoen for rammeafgørelsens ikrafttrædelse.

tilfælde hvor bøden eller en del heraf er blevet betalt, skal det pågældende beløb fuldt ud fratrækkes i det beløb, der skal betales i fuldbyrdesstaten.

En bødestraf, der er pålagt en juridisk person, skal under alle omstændigheder fuldbyrdes, også selv om fuldbyrdesstaten ikke anerkender princippet om juridiske personers strafferetlige ansvar.

AT, FI, FR, NL og SI har gennemført denne artikel. DK, EE, HU, LT og LV har kun gennemført den delvis.

Den delvise gennemførelse af denne artikel skyldes den manglende gennemførelse af stk. 3 vedrørende juridiske personer. Nogle medlemsstater har i den forbindelse henvist til den nationale lovgivning (AT, FR, NL). Den tjekkiske nationale lovgivning anerkender ikke juridiske personers strafferetlige ansvar⁶.

Artikel 10 - Fængsel eller anden alternativ straf, hvis bødestraffen ikke kan inddrives

Kan en afgørelse hverken helt eller delvis fuldbyrdes, kan fuldbyrdesstaten anvende en alternativ straf, herunder frihedsstraf, hvis dens lovgivning hjemler dette, og udstedelsesstaten i den i artikel 4 omhandlede attest har givet tilladelse til at anvende en sådan alternativ straf. Stregheden af den alternative straf fastlægges efter fuldbyrdesstatens lovgivning, men må ikke overstige den maksimumsstraf, der er angivet i den attest, som udstedelsesstaten har fremsendt.

AT, CZ, HU, LT og SI har gennemført denne bestemmelse. For så vidt angår LV, er nogle af bestemmelserne ikke vedlagt. EE har åbnet mulighed for at forvandle bøden til frihedsstraf eller samfundstjeneste.

Nogle medlemsstater har anført, at der ikke ifølge deres lovgivning er nogen mulighed for at anvende alternativ straf, hverken på deres territorium eller i udlandet (FI, FR), eller udelukkende på deres territorium (DK). NL har gennemført denne bestemmelse. Den nederlandske dommer kan tillade frihedsstraf på følgende betingelser: den kompetente myndighed, der har pålagt bøden, også i sin afgørelse har anført, at der er mulighed for frihedsstraf, hvis sanktionen ikke fuldbyrdes; bøden ikke betales af den, den er pålagt, og der ikke er andre muligheder for fuldbyrdelse af straffen; den udstedende myndighed er indforstået med frihedsstraf som et muligt alternativ til bøden.

Artikel 11 - Amnesti, benådning, fornyet prøvelse

Ifølge denne artikel kan amnesti og benådning indrømmes af både udstedelsesstaten og fuldbyrdesstaten, men det er kun udstedelsesstaten, der kan tage stilling til en anmodning om fornyet prøvelse af afgørelsen.

Nogle medlemsstater har gennemført denne artikel (FI, NL). CZ's og DK's gennemførelsesbestemmelser vedrører kun benådning på landets territorium. LT har gennemført denne bestemmelse, for så vidt angår amnesti og benådning, hvorimod der ikke er nogen henvisning til fornyet prøvelse. Ifølge EE's lovgivning skal afgørelser om amnesti,

⁶ Der er ikke hidtil modtaget nogen erklæring i medfør af artikel 20, stk. 2, litra b), vedrørende en begrænsning af anvendelsen af bestemmelserne om juridiske personers strafbarhed i en periode på indtil fem år fra datoen for rammeafgørelsens ikrafttrædelse.

benådning og fornyet prøvelse træffes i udstedelsesstaten. LV henviser til den situation, hvor en afgørelse om amnesti og benådning truffet i udstedelsesstaten er bindende for LV. AT og SI har gennemført bestemmelsen vedrørende amnesti og benådning som en obligatorisk afslagsgrund (endvidere henviser SI til den nationale lovgivning i så henseende). For så vidt angår fornyet prøvelse, har AT anført, at der ikke er noget behov for gennemførelse af denne bestemmelse.

HU har ikke gennemført denne artikel. Det har FR heller ikke, men der er henvist til de relevante gældende bestemmelser i den nationale lovgivning.

Artikel 12 - Indstilling af fuldbyrdelsen

Denne artikel fastlægger en forpligtelse til straks at underrette den kompetente myndighed i fuldbyrdesstaten om enhver beslutning eller foranstaltning, der medfører, at afgørelsen ikke længere kan fuldbyrdes eller af anden grund trækkes tilbage fra fuldbyrdesstaten. Efter en sådan underretning er fuldbyrdesstaten forpligtet til at indstille fuldbyrdelsen af afgørelsen.

AT, CZ, DK, FI, FR, HU, LT, LV, NL og SI har gennemført denne bestemmelse i sin helhed. EE har ikke gennemført denne artikel.

Artikel 13 - Fordeling af midler fra fuldbyrdelse af afgørelser

I denne artikel er det fastsat, at midler fra fuldbyrdelsen af afgørelser tilfalder fuldbyrdesstaten, medmindre andet er aftalt, navnlig i tilfælde hvor ofre ikke er civile parter i sagen.

Denne artikel er blevet gennemført af AT, CZ, DK, FI, FR, HU, LT, NL og SI, hvorimod EE og LV ikke har gennemført denne bestemmelse.

Artikel 14 - Underretning fra fuldbyrdesstaten

Ifølge denne artikel skal den kompetente myndighed i fuldbyrdesstaten straks underrette den kompetente myndighed i udstedelsesstaten om trufne afgørelser vedrørende anerkendelse eller fuldbyrdelse.

AT, CZ, FI, HU, LT, LV, NL, SI har gennemført denne artikel. FR har gennemført denne artikel bortset fra tilfældet med alternativ straf, som ikke i FR har hjemmel i den nationale lovgivning.

EE har ikke gennemført denne bestemmelse. DK har anført, at denne bestemmelse ikke kræver nogen gennemførelse.

Artikel 15 - Følgerne af fremsendelse af en afgørelse

Denne artikel omhandler tilfælde, hvor udstedelsesstaten undtagelsesvis kan fortsætte fuldbyrdelsen.

Bortset fra EE har alle de medlemsstater, der har sendt meddelelser, gennemført denne artikel.

Artikel 16 - Sprog

I artikel 16 er det anført, at attesten skal oversættes til det officielle sprog eller et af de officielle sprog i fuldbyrdsstaten. Enhver medlemsstat kan dog når som helst erklære, at den vil acceptere en oversættelse til et eller flere andre officielle sprog.

De fleste medlemsstater kræver en oversættelse til deres eget officielle sprog (AT, CZ, DK, FR, HU). Andre accepterer desuden engelsk (EE, LT, LV, NL, SI). FI accepterer attester på finsk, svensk eller engelsk og på andre sprog, hvis der ikke foreligger hindringer for godkendelse af attesten.

Artikel 17 - Omkostninger

I denne artikel er det fastsat, at medlemsstaterne ikke må afkræve hinanden godtgørelse af omkostninger i forbindelse med anvendelse af rammeafgørelsen. AT, CZ, FI, NL, SI har gennemført denne artikel. EE, HU og LV har ikke gennemført den. DK, FR og LT har anført, at denne bestemmelse ikke kræver nogen gennemførelse.

3. KONKLUSIONER

Graden af gennemførelsen i EU-medlemsstaternes nationale lovgivning af Rådets rammeafgørelse 2005/214/RIA af 24. februar 2005 kan ikke vurderes fuldt ud på nuværende tidspunkt. Gennemførelsen er ikke tilfredsstillende, da der kun er modtaget meddelelser fra elleve medlemsstater.

De nationale gennemførelsesbestemmelser er generelt i overensstemmelse med rammeafgørelsen, navnlig hvad angår de vigtigste forhold såsom afskaffelse af kontrollen af dobbelt strafbarhed og anerkendelse uden yderligere formaliteter. Uheldigvis har gennemgangen af de grunde, der kan medføre afslag på anerkendelse eller fuldbyrdelse, igen vist, at selv om de er gennemført af næsten alle medlemsstater, så er de for det meste gennemført som obligatoriske afslagsgrunde. Endvidere er der blevet tilføjet nogle yderligere afslagsgrunde. En sådan praksis er tydeligvis ikke i overensstemmelse med rammeafgørelsen.

Kommissionen opfordrer alle medlemsstaterne til at nærlæse denne rapport og benytte lejligheden til at sende Kommissionen og Generalsekretariatet for Rådet alle yderligere relevante oplysninger med henblik på at opfylde deres forpligtelser i henhold til rammeafgørelsens artikel 20. Desuden skal Kommissionen opfordre de medlemsstater, der har tilkendegivet, at de er i gang med at udarbejde den relevante lovgivning, til hurtigst muligt at vedtage og meddele disse nationale foranstaltninger.